

Comisia politică externă și integrare europeană

RAPORT

la proiectul de lege pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor, adoptată la Haga la 19 octombrie 1996

(nr.335 din 20.11.2024)

Comisia politică externă și integrare europeană, în conformitate cu funcțiile și atribuțiile sale și în temeiul art.27 din Regulamentul Parlamentului, a examinat prezentul proiect de lege și constată următoarele:

Potrivit alin.1 al art.11 din Legea nr.595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, aderarea la **Convenția privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor** urmează a fi decisă de către Parlament.

Convenția a fost adoptată la Haga la 19 octombrie 1996 și a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2002, în urma ratificării de către 3 state. În prezent, 55 state sunt părți ale Convenției, inclusiv cele 27 de state membre ale Uniunii Europene.

Înscriindu-se în procesul complex de armonizare a legislației naționale cu cea europeană, aderarea la prezenta Convenție reprezintă una din măsurile prevăzute în Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027 la acțiunea nr.32 din *Capitolul 24. Justiție, libertate și securitate* și în Acordul de Asociere RM – UE la *Capitolul 27. Cooperarea în domeniul protecției și al promovării drepturilor omului*.

Scopul fundamental al Convenției este a asigura cadru juridic comun fundamentat pe principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești și evitarea conflictelor între sistemele juridice în privința competenței, legii aplicabile, recunoașterii, aplicării și cooperării în privința răspunderii părintești și măsurilor de protecție a copiilor în situații internaționale.

Potrivit Convenției, aceasta se aplică tuturor copiilor care se află în unul din statele contractante ulterior intrării în vigoare a Convenției în statul respectiv din momentul nașterii lor și până la împlinirea vârstei de 18 ani.

Ca și câmp de aplicare, Convenția are în vedere drepturile și responsabilitățile părintești, fie în sarcina părinților, fie a tutorilor ori a altor reprezentanți legali ai copilului, dreptul de custodie și dreptul de acces în ceea ce privește copilul, tutela,

curatela ori alte instituții similare, măsurile de protecție ori plasament necesare pentru realizarea interesului superior al copilului, atât în ceea ce privește persoana sa, cât și bunurile sale.

Totodată, Convenția arată expres și domeniile cărora nu se aplică, respectiv relațiile privind starea filiației, numele și prenumele copilului, adopția (inclusiv măsurile premergătoare adopției), capacitatea de exercițiu, răspunderea copilului (inclusiv răspunderea penală), succesiune, securitate socială, măsuri publice de ordin general în ceea ce privește educația și sănătatea, dreptul de azil și imigrare.

Principalele prevederi ale Convenției se referă la:

- determinarea statului ale cărui autorități sunt competente să ia măsurile de protecție a persoanei sau bunurilor copilului;
- determinarea legii aplicabile de către aceste autorități în exercițiul competenței lor;
- determinarea legii aplicabile răspunderii părintești;
- asigurarea recunoașterii și executării măsurilor de protecție în toate statele contractante;
- stabilirea cooperării necesare între autoritățile statelor contractante pentru a asigura atingerea obiectivelor Convenției.

Măsurile prevăzute de Convenție cu privire la protecția drepturilor copilului pot fi:

- a) atribuirea, exercițiul și restrângerea, totală sau parțială, a răspunderii părintești, precum și delegarea acesteia;
- b) dreptul de încredințare, inclusiv dreptul privind ocrotirea persoanei copilului și, în special, dreptul de a hotărî asupra locului de reședință a copilului, precum și dreptul de vizită;
- c) tutela, curatela și instituții similare;
- d) desemnarea și atribuțiile fiecărei persoane sau organism care are sarcina să se ocupe de persoana copilului sau de bunurile acestuia;
- e) plasamentul copilului în familia substitutivă, într-o formă de protecție instituționalizată, protecție prin „*kafala*” sau o instituție similară;
- f) supravegherea de către autoritățile publice a ocrotirii copilului acordată de către orice persoana căreia acesta i-a fost încredințat;
- g) administrarea, conservarea sau acte de dispoziție privind proprietatea copilului, etc.

Dispozițiile Convenției sunt compatibile cu Constituția Republicii Moldova și nu afectează drepturile și obligațiile asumate de statul nostru în conformitate cu alte instrumente internaționale.

Prin acțiunea de aderare la Convenție, Republica Moldova își va reafirma angajamentul de a promova interesul superior al copilului și de a respecta drepturile fundamentale ale acestuia în raport cu drepturile omului. De asemenea, alinierea statului nostru cadrului juridic internațional instituit prin Convenție va contribui la îmbunătățirea protecției și bunăstării copiilor în cadrul cooperării internaționale, precum și la consolidarea modalităților de soluționare eficientă a litigiilor transfrontaliere legate de răspunderea părintească și protecția copiilor.

Este de menționat, că proiectul de lege pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția în cauză conține un șir de declarații și rezerve:

1. În temeiul art.29 alin.(1) din Convenție, Ministerul Muncii și Protecției Sociale se desemnează drept autoritate centrală responsabilă de exercitarea obligațiilor și atribuțiilor ce îi revin în baza Convenției;

2. În conformitate cu art.34 alin.(2), art.44 și art.45 alin.(2) din Convenție, cererile formulate în conformitate cu art.8, art.9, art.33 și art.34 alin.(1) din Convenție se vor comunica prin intermediul autorității centrale desemnate;

3. Potrivit art.60 coroborat cu art.54 alin.(2) din Convenție, orice comunicare trimisă autorității centrale a Republicii Moldova se va face în limba română sau, în cazul în care acest lucru nu este posibil, în limba engleză;

4. Potrivit art.60 coroborat cu art.55 alin.(1) din Convenție, Republica Moldova își rezervă competența de a lua măsuri pentru protecția bunurilor copilului situate pe teritoriul său, precum și dreptul de a nu recunoaște răspunderea părintească ori măsurile care sunt incompatibile cu măsurile luate de autoritățile sale privind aceste bunuri.

Comisiile permanente și Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului au prezentat avize pozitive, pronunțându-se în favoarea aderării la prezenta Convenție.

Cu referire la recomandarea Direcției generale juridice de a utiliza la art.2 din proiectul de lege noțiunea generică în loc de denumirea autorității, invocăm prevederile art.29 alin.(1) din Convenție, care stipulează că „*fiecare stat contractant își desemnează o autoritate centrală cu sarcina de a duce la îndeplinire obligațiile care îi sunt impuse de Convenție*”. Menționăm, că toate statele părți la Convenție au desemnat o autoritate concretă, indicând adresa acesteia și datele de contact ale persoanelor responsabile (lista autorităților desemnate de către părțile contractante poate fi accesată [aici](#)). În această ordine de idei, considerăm necesară menținerea formulei propuse de autorii proiectului de lege.

Ținând cont de cele expuse, în temeiul art.27 și art.56 din Regulamentul Parlamentului, Comisia politică externă și integrare europeană propune Parlamentului a adopta **proiectul de lege nr.335 din 20.11.2024 pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor** în prima și a doua lectură.

Ina COȘERU
Președinta Comisiei